

Notat

9. maj 2019
Side 1 af 7

Til	Aarhus Byråd
Til	Orientering
Kopi til	

TEKNIK OG MILJØ
Aarhus Kommune

Forslag fra RV om affaldssortering og genanvendelse i kommunen

På byrådsmøde d. 30. januar 2019 behandlede byrådet punkt 20 "Forslag fra RV om affaldssortering og genanvendelse i kommunen". Under behandling af punktet stillede flere byrådsmedlemmer spørgsmål til emnet. Byrådet vedtog forslaget, men besluttede samtidigt at Magistratsafdelingen for Teknik og Miljø skulle udarbejde et notat, der besvarer de spørgsmål, der blev rejst under behandlingen i byrådet.

Rådhuset
Rådhuspladsen 2
8100 Aarhus C

Telefon: 89 40 20 00

Direkte e-mail:
post@mtm.aarhus.dk

Implementering af ensartet affaldssortering i kommunale institutioner og virksomheder

Rabih Azad-Ahmad (R) efterspurgte klarhed over, hvornår og hvordan der implementeres affaldssortering i de kommunale institutioner og virksomheder.

Som en del af budgetforliget for 2019 er det besluttet, at affald fra Aarhus Kommunes egne institutioner og virksomheder skal håndteres og sorteres som husholdningsaffald i stedet for erhvervsaffald. Som følge af dette overdrages den nuværende indsamling af affald i de kommunale institutioner og virksomheder til AffaldVarme Aarhus, som herefter implementerer ensartet affaldssortering i alle kommunale institutioner og virksomheder.

En forudsætning for dette er, at regulativet for erhvervsaffald tilpasses. For nærmere information om denne regulativændring og de takstmæssige ændringer for kommunale institutioner og virksomheder henvises til byrådsindstilling om "Høring regulativ erhvervsaffald. Takster for indsamling", som skal behandles på et kommende byrådsmøde.

Implementering af ensartet affaldssortering i kommunale institutioner og virksomheder sker overordnet set i følgende to faser:

Fase 1

Den eksisterende affaldsindsamling ved kommunale institutioner og virksomheder overdrages i perioden d. 1. juni – 1. november 2019 til AffaldVarme Aarhus, Magistratsafdelingen for Teknik og Miljø.

Fase 2

Der implementeres efterfølgende fra d. 1. november 2019 affaldssortering i alle kommunale institutioner og virksomheder. Målet er, at samtlige magistratsafdelinger fra d. 1. august 2022 sorterer alt affald efter samme sorteringssystem, som gælder for husholdninger i Aarhus Kommune. Affaldet skal derfor sorteres i følgende grupper:

- Papir og småt pap
- Glas, plast og metal
- Restaffald

Implementeringen forventes afsluttet d. 1. august 2020 for magistratsafdelingerne for hhv. Sociale Forhold og Beskæftigelse, Sundhed og Omsorg, Kultur og Borgerservice samt Teknik og Miljø.

Implementeringen i Magistratsafdelingen for Børn og Unge forventes først afsluttet d. 1. august 2022 for at sikre tilstrækkelig tid til at integrere en pædagogisk dimension i affaldssorteringen.

Læring i forbindelse med affaldssortering i Aarhus Kommune

Rabih Azad-Ahmad (R), Bünyamin Simsek (V), Louise Lindskrog (S) og Thomas Medom (SF) gav alle udtryk for, at læring og dannelse relateret til affaldssortering er vigtigt for børn og unge i Aarhus Kommune. Rabih Azad-Ahmad (R) efterspurgte desuden, at der ses nærmere på, hvordan der kan arbejdes med dette og ønsker at integrere affaldssortering i skolernes dagligdag og undervisning.

I forbindelse med implementeringen af ensartet affaldssortering i kommunale institutioner og virksomheder, er magistratsafdelingerne for hhv. Teknik og Miljø og Børn og Unge i dialog om muligheden for at integrere en pædagogisk dimension i affaldssorteringen. Magistratsafdelingen for Teknik og Miljø henviser til Magistratsafdelingen for Børn og Unge angående byrådsmedlemmernes interesse for og ønske om at integrere affaldssortering i skolernes dagligdag og undervisning.

Til orientering tilbyder AffaldVarme Aarhus i dag en bred vifte af forløb om affald, ressourcer, genanvendelse og miljø til grundskolerne i Aarhus. Forløbene afvikles af AffaldVarme Aarhus' Besøgstjeneste og foregår på grundskolerne, den gentænkte genbrugsstation ReUse, genbrugsstationen i Malling eller på Affaldscentret i Lisbjerg. Af Besøgstjenestens 440 arrangementer i 2018 udgjorde forløb i grundskolen med affald som tema eller deltema 243 klasser med deltagelse af 5.141 skoleelever og lærere. Besøgstjenesten samarbejder om forløbene med de Grønne Guider og Undervisnings- og

Læringsforløb i Aarhus (ULF i Aarhus), som hører under magistratsafdelingerne for hhv. Børn og Unge og Kultur og Borgerservice.

9. maj 2019
Side 3 af 7

Herudover arbejdes der målrettet på at videre- og nyudvikle læringsforløb og undervisningstilbud til børn og unge i det tværmagistratslige projekt Fremtidens Grønne Borgere mellem magistratsafdelingerne for hhv. Børn og Unge og Teknik og Miljø. I projektet arbejdes der desuden på at oplyse om og skabe positive adfærdsændringer hos børn og unge i forhold til forbrugsmønstre.

Redegørelse for lovgivning om erhvervsaffald

Rabih Azad-Ahmad (R) ønskede en redegørelse for lovgivningen på erhvervsaffaldsområdet.

I det følgende beskrives først lovfastsatte krav til erhvervsvirksomheder og dernæst den lovgivningsmæssige ramme for kommunernes håndtering af erhvervsaffald.

Lovfestsatte krav til erhvervsvirksomheder om affaldssortering

I 2007 indgik et flertal i Folketinget en politisk aftale om organisering af affaldssektoren. Et af hovedelementerne i aftalen var en liberalisering af genanvendeligt erhvervsaffald, således det ikke længere var en kommunal opgave at håndtere genanvendeligt erhvervsaffald, men at det i stedet var op til erhvervsvirksomhederne at vælge, hvorledes de ville bortskaffe det genanvendelige erhvervsaffald. Den politiske aftale medførte derfor, at der i 2010 blev gennemført en lovændring, hvorefter det ikke længere var en kommunal opgave at etablere affaldsordninger for genanvendeligt erhvervsaffald.

I lovgivningen på området er der fastsat krav om, at erhvervsvirksomheder skal sortere og sikre behandling af deres genanvendelige affald såsom genanvendeligt byggeaffald, papir, glas, metal mv. Erhvervsvirksomhederne kan opfylde deres forpligtelser til håndtering af genanvendeligt affald ved selv at genanvende det, aflevere det til et genanvendelses anlæg, en indsamlingsvirksomhed, en kommunal genbrugsstation eller til en privat tilbagetagningsordning.

Når erhvervsvirksomheder skal finde et godkendt genanvendelses anlæg eller en godkendt indsamlingsvirksomhed, kan erhvervsvirksomhederne vælge mellem de aktører, der fremgår af det nationale Affaldsregister. Affaldsregisteret er etableret for, at erhvervsvirksomhederne nemt kan finde et genanvendelses anlæg eller en indsamlingsvirksomhed, der på forhånd er godkendt af Energistyrelsen til at håndtere erhvervsvirksomheders genanvendelige affald.

Lovgivning for kommuners håndtering af erhvervsaffald

Miljøbeskyttelsesloven (lovbekendtgørelse nr. 241 af 13. marts 2019) kan betegnes som den overordnede lov, der regulerer kommunernes affaldshåndtering. Reglerne i miljøbeskyttelsesloven er nærmere udmøntet i to bekendtgørelser, hhv. bekendtgørelse om affaldsregulativer, -gebyrer og -aktører mv. nr. 1753 af 27. december 2018, kaldet Affaldsaktørbekendtgørelsen, og bekendtgørelse om affald nr. 224 af 8. marts 2019, kaldet Affaldsbekendtgørelsen.

Alle omkostninger, som kommunen har i forbindelse med affald, skal gebyrfinansieres. Gebyrerne opkræves efter hvile-i-sig-selv-princippet, som medfører, at alle omkostninger forbundet med en affaldsordning skal opkræves hos dem, som anvender ordningen. Der må således ikke ske krydssubsidiering mellem husholdninger og erhverv.

Modtagelse af affald på genbrugsstationer

Kommunen har hjemmel til at tilbyde erhvervsvirksomheder at aflevere genanvendeligt erhvervsaffald på en af de syv genbrugsstationer, der er placeret i Aarhus Kommune. Dette er et tilbud til virksomhederne, som de kan vælge at gøre brug af eller ej. Vælger virksomheden at benytte tilbuddet, kan virksomheden tilmelde sig ordningen via et abonnement, der gælder for et år ad gangen, og hvor virksomheden kan komme så mange gange, den ønsker. Har virksomheden kun brug for at benytte genbrugsstationerne i begrænset omfang, kan virksomheden betale for hvert enkelt besøg.

Antallet af erhvervsvirksomheder, der er tilmeldt Aarhus Kommunes genbrugsstationer, er stigende år for år. I alt 5.800 erhvervsbiler besøgte genbrugsstationerne i 2018 fordelt på hhv. 1.500 erhvervsvirksomheder tilmeldt med årsabonnement og 175 tilmeldt via engangsbetaling. Sammenlignet med 2017 er der tale om en stigning på 18 procent i antallet af besøg af erhvervsvirksomheder på Aarhus Kommunes genbrugsstationer.

Indsamling af affald

Efter miljøbeskyttelsesloven har kommunerne desuden hjemmel til at forestå indsamling og behandling af affald i kommunen. Når en kommunal indsamlingsordning er etableret, skal det affald, som ordningen omhandler, indsamles via den kommunale ordning. Det vil sige, at der er benyttelsespligt, når en kommunal ordning er iværksat af kommunalbestyrelsen og beskrevet i et gyldigt regulativ.

Benyttelsespligten gælder både for affaldsordninger for husholdninger og for erhvervsvirksomheder. Benyttelsespligten for erhvervsvirksomheder gælder dog ikke for genanvendeligt erhvervsaffald, jf. miljøbeskyttelsesloven § 45, stk. 6. Det er således som udgangspunkt ikke muligt at etablere en kommunal ordning for genanvendeligt erhvervsaffald.

Undtagelsen hertil er § 11 i Affaldsaktørbekendtgørelsen, hvoraf det fremgår, at kommunalbestyrelsen kan tilbyde erhvervsvirksomheder i kommunen, som er beliggende i ejendomme med både husholdninger og erhvervsvirksomheder, at de kan omfattes af de kommunale ordninger for husholdningernes genanvendelige affald, når denne ordning er etableret som en henteordning (dvs. at affald afhentes ved husstanden). Som bestemmelsen er formuleret, er det en ordning, som erhvervsvirksomhederne ikke kan tvinges til at anvende, men blot tilbydes mod betaling af et gebyr. Da ordningen kun kan tilbydes erhvervsvirksomheder i ejendomme med blandet bolig og erhverv, vurderes det kun at være en mindre andel af erhvervsvirksomhederne beliggende i Aarhus Kommune, som reelt vil kunne få glæde af dette tilbud.

Bortfald af administrationsgebyr for erhvervsvirksomheder

Regeringen fremsatte i december 2018 et lovforslag om ophævelse af administrationsgebyret for erhvervsvirksomheder med virkning fra den 1. januar 2019. Lovforslaget blev vedtaget den 20. december 2018 og har medført, at der pr. 1. januar 2019 ikke længere er lovhjemmel til at opkræve administrationsgebyr for erhvervsvirksomheder beliggende i kommunen.

Via administrationsgebyret har kommunerne finansieret de generelle administrative omkostninger, der kan henføres til erhvervsvirksomheder, men som ikke er knyttet til en kommunal affaldsordning for erhvervsvirksomhederne. I Aarhus Kommune har dette blandt andet været omkostninger til anvisning af affald, information til erhvervsvirksomheder, en lovpligtig national database og udarbejdelse af regulativ og affaldsplaner. Fremover skal disse omkostninger i stedet finansieres via det skattefinansierede område, dog således kommunerne stadig skal opkræve et gebyr hos den enkelte erhvervsvirksomhed, som har behov for en konkret anvisning af affald. Ligeledes vil de omkostninger, som kommunerne har opkrævet for de statslige it-systemer til affaldsregulativer og affaldsregisteret, fremover blive finansieret via skatten. Kommunen kompenseres via finansloven og DUT-midlerne. Forhandlingerne om de økonomiske konsekvenser ved denne lovændring, og dermed den fremadrettede økonomi i forbindelse med erhvervsaffald, er endnu ikke afsluttet.

Muligheder for at understøtte erhvervsvirksomheder i affaldssortering indenfor lovgivningen

Keld Hvalsø (EL) efterspurgte klarhed over, hvilke muligheder Aarhus Kommune har for at understøtte erhvervsvirksomheder i at affaldssortere. Rabih Azad-Ahmad (R) ønskede, at Aarhus Kommune tilbyder erhvervsvirksomheder at være en del af den kommunale ordning for genanvendeligt affald.

En mulighed for at understøtte erhvervsvirksomheder i affaldssortering kunne være at informere og tilbyde samtlige erhvervsvirksomheder i Aarhus

Kommune beliggende i ejendomme med blandet bolig og erhverv i områder med offentlige nedgravede affaldscontainere at anvende de offentlige nedgravede affaldscontainere til erhvervsvirksomhedernes genanvendelige affald. I dag anvender kun 14 erhvervsvirksomheder ordningen for husholdningers genanvendeligt affald ved de offentlige nedgravede affaldscontainere.

I en samlet vurdering af dette mulige tiltag skal medtages hensyn til driftsstabiliteten af affaldsindsamlingen, miljø, fremkommelighed i midtbyen, ændret driftsansvar for indsamlingen og konsekvenserne af anlæg af flere offentlige nedgravede affaldscontainere i bybilledet.

Som nævnt vurderes det kun at være en mindre andel af erhvervsvirksomhederne beliggende i Aarhus Kommune, som reelt vil kunne få glæde af dette tilbud.

Påvirkning af lovgivning om erhvervsaffald

Rabih Azad-Ahmad (R) ønskede en udpegning af områder, hvor Aarhus Kommune med fordel kan søge at påvirke lovgivningen om erhvervsaffald for at understøtte erhvervsvirksomheder i at sortere.

Aarhus Kommune indgiver løbende høringsvar i forbindelse med lovændringer på området og er medlem af interesseorganisationen Dansk Affaldsforening, som varetager Aarhus Kommune og øvrige tilmeldte kommuner og affaldsselskabers interesser på affaldsområdet. Dansk Affaldsforening arbejder blandt andet for, at lovgivningen på området tilpasses, så særligt små og mellemstore erhvervsvirksomheder i højere grad affaldssorterer. Herudover varetager KL ligeledes Aarhus Kommunes interesser vedrørende lovgivning på området.

Eftersortering af affald

Mette Skautrup (K) ønskede, at der ses nærmere på, om man kan gøre det nemmere for erhvervslivet at sortere ved, at kommunen i højere grad eftersorterer, fremfor at erhvervsvirksomhederne foretager sorteringen.

Som tidligere beskrevet må kommunerne som udgangspunkt ikke håndtere genanvendeligt erhvervsaffald, herunder hverken modtage eller behandle affaldet.

Det er dog muligt for kommunerne at gøre sorteringen mest mulig brugervenlig på kommunens genbrugsstationer, hvor erhvervsvirksomheder som førnævnt har mulighed for at aflevere genanvendeligt erhvervsaffald. Som eksempel kan man på Aarhus Kommunes genbrugsstationer blandt andet aflevere affald i fraktionen 'brokker', som er en blandet fraktion bestående af

både tegl og mørtel. Herved er det nemmere for særligt håndværkerfirmaer i byggebranchen af aflevere bygge- og anlægsaffald, som efterfølgende efter-sorteres.

9. maj 2019
Side 7 af 7

AffaldVarme Aarhus arbejder løbende på at optimere affaldsfraktionerne på Aarhus Kommunes genbrugsstationer med henblik på, at mest muligt affald kan genanvendes samtidig med, at sorteringen er nem for borgere og erhvervsvirksomheder.

Gebyrer

Keld Hvalsø (EL) efterspurgte en anden økonomistruktur end den nuværende, hvor borgere oplever, at den samlede affaldstakst stiger, jo mere man sorterer.

Som tidligere beskrevet skal kommunens omkostninger til affaldshåndtering opkræves via gebyrer efter hvile-i-sig-selv-princippet, hvor udgifter og indtægter skal balancere. Af denne grund skal affaldsgebyrer i hovedprincippet være omkostningsægte og dermed følge de reelle udgifter for den enkelte ydelse. Øget sortering kræver blandt andet flere beholdere, hvilket øger udgifterne og dermed det samlede gebyr for den enkelte bruger.

AffaldVarme Aarhus har dog primo 2019 nedsat engangsgebyret for at ændre affaldsbeholder med henblik på at gøre det billigere for den enkelte at sortere mere og skifte til en beholder med mere plads til genanvendeligt affald. Gebyret er nedsat fra 410 kr. til nu 195 kr.

Genbrugspapir i omdelt sorteringsfolder

Keld Hvalsø (EL) udtrykte bekymring for, hvorvidt den husstandsomdelte sorteringsfolder er trykt på genbrugspapir.

Sorteringsfolderen er 100 % lavet af genbrugspapir.

Bünyamin Simsek

/

Henrik Seiding